De betrokken instelling is niet gehouden tot herstel van de eventuele financiële schade als gevolg van de beslissing van de ambtenaar om ontslag te nemen en in zijn vorige standplaats te gaan wonen, nog voordat hij het bericht van zijn herplaatsing heeft ontvangen. In dat geval heeft de instelling het recht om van het aan betrokkene te betalen bedrag af te trekken wat hij had kunnen verdienen als hij tot het tijdstip van ontvangst van het bericht van zijn herplaatsing was blijven werken.

Bovendien moet genoemde vergoeding bij gebreke van uitdrukkelijke of naar analogie toepasselijke bepalingen in het Statuut voor de betalingsvoorwaarden ervan, worden uitbetaald in de valuta van het land waar betrokkene werkzaam was en met toepassing van de voor dat land geldende aanpassingscoëfficiënt.

RAPPORT TER TERECHTZITTING
in zaak 292/87 *

I — De feiten

Als wetenschappelijk ambtenaar, verbonden aan het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek te Karlsruhe, heeft verzoeker van 1 maart 1970 tot 28 februari 1971 verlof om redenen van persoonlijke aard genoten. Hij verzocht om herplaatsing in de dienst per 27 maart 1971.

Toen hij niet herplaatst werd, stelde hij beroep in bij het Hof van Justitie. Bij tussenarrest van 2 april 1981 (zaak 785/79, Jurispr. 1981, blz. 969) wees het Hof het verzoek om herplaatsing per 1 maart 1971 af en bepaalde dat, alvorens te beslissen over het verzoek om herplaatsing op een later tijdstip, een deskundigenonderzoek zou worden ingesteld met betrekking tot de vraag, of verzoeker de vereiste kwalificaties en de nodige bekwaamheden bezat voor het uitoefenen van de functies waarvoor inmiddels vacatures waren ontstaan.

Na dit deskundigenonderzoek besliste de Tweede kamer van het Hof bij arrest van 5 mei 1983 (Jurispr. 1983, blz. 1343) dat de Commissie verzoeker diende te herplaatsen overeenkomstig artikel 40, lid 4, sub d, Ambtenarenstatuut, met werking voor wat de anciënniteit in rang en salaristrap alsook voor wat de pensioenregeling betreft, vanaf 1 januari 1977; voorts werd de Commissie veroordeeld om aan verzoeker de bedragen te betalen overeenkomend met de nettobezoldigingen die hij zou hebben ontvangen indien hij op 1 januari 1977 was herplaatst, tot aan de dag van zijn daadwerkelijke herplaatsing, onder aftrek van de netto-inkomsten gedurende hetzelfde tijdvak verworven in de uitoefening van andere werkzaamheden.

Verzoeker, die inmiddels bij AGIP was gaan werken, besloot zijn werkkring aldaar met ingang van 30 september 1983 te beëindigen en stelde de Commissie bij brief van 24 september 1983 hiervan op de hoogte.

* Procestaal: Frans.

Op 7 maart 1984 werd hij daadwerkelijk herplaatst bij het onderzoekcentrum te Petten.

Van de hem uit te betalen bedragen trok de Commissie af wat verzoeker in de periode tussen 1 januari 1977 en 30 september 1983 bij AGIP had verdiend. Wat de periode tussen 1 oktober 1983 en 7 maart 1984 betreft, trok de Commissie van het bedrag van de nettobezoldigingen die verzoeker zou hebben ontvangen, de fictieve inkomsten af die hij zou hebben ontvangen, indien hij tot zijn daadwerkelijke herplaatsing bij AGIP was blijven werken; zij stelde zich namelijk op het standpunt, niet te hoeven opkomen voor de extra schade die verzoeker door de voortijdige beëindiging van zijn werkkring had geleden.

Tegen deze afrekeningsmethode diende verzoeker op 2 maart 1987 een klacht in, stellende dat het voorgenoemde fictieve inkomen niet van de vergoeding mocht worden afgetrokken en dat deze vergoeding moest worden uitbetaald in Duitse mark met toepassing van de aanpassingscoëfficiënt die gold voor Karlsruhe, waar hij na beëindiging van zijn arbeidsovereenkomst met AGIP was gaan wonen.

Deze klacht werd bij een stilzwijgend besluit van 2 juli 1987 afgewezen, gevolgd door een uitdrukkelijk afwijzingsbesluit, waarvan verzoeker op 30 september 1987 in kennis werd gesteld.

II — Schriftelijke procedure en conclusies van partijen

Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 30 september 1987, heeft *verzoeker* het onderhavige, op artikel 91 van het Ambtenarenstatuut steunende beroep ingesteld, waarin hij concludeert dat het den Hove behage:

1) nietig te verklaren het besluit van verweerster, dat gebaseerd was op de fictie dat verzoeker nog steeds werkzaam was bij AGIP, alsmede het stilzwijgende besluit tot afwijzing van zijn klacht;

2) nietig te verklaren het besluit van de Commissie om de verschuldigde vergoeding niet in Duitse mark te betalen en er niet de voor Karlsruhe geldende aanpassingscoëfficiënt op toe te passen, alsmede het stilzwijgende besluit tot afwijzing van zijn klacht tegen dit besluit;

3) verweerster te veroordelen tot betaling van het bedrag van de nettobezoldigingen die hij zou hebben ontvangen indien hij per 1 januari 1977 was herplaatst, zonder aftrek van de fictieve inkomsten die hij vanaf 30 september 1983 bij AGIP zou hebben ontvangen;

4) vast te stellen, dat de vergoeding in Duitse mark moet worden betaald met toepassing van de voor Karlsruhe geldende aanpassingscoëfficiënt;

5) te bevestigen, dat over de te betalen bedragen 6% rente moet worden vergoed, zoals in punt 2 van het dictum van het arrest van 5 mei 1983 is bepaald;

6) verweerster te verwijzen in de kosten van het geding.

De *Commissie* van de Europese Gemeenschappen concludeert in haar verweerschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 2 december 1987, dat het den Hove behage:

1) het beroep ongegrond te verklaren;

2) kosten rechtens.

Het Hof (Vierde kamer) heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan. Het Hof heeft evenwel verzoeker gevraagd om schriftelijk bewijs over te leggen, dat hij gedurende de omstreden periode in Karlsruhe woonde en de motieven daarvoor aan te geven, alsmede om uit te leggen welk verband dit had met zijn te verwachten herplaatsing te Petten.

III — Middelen en argumenten van partijen

Eerste middel: schending door de Commissie van haar verplichtingen uit het arrest van het Hof van 5 mei 1983

Volgens *verzoeker* was zijn herplaatsing in het arrest van het Hof van 5 mei 1983 niet aan enige termijn gebonden en had dus terstond moeten plaatsvinden. Tevens blijkt uit dit arrest, alsmede uit het tussenarrest van 2 april 1981, dat een ambtenaar met verlof om redenen van persoonlijke aard met voorrang herplaatst moet worden.

Omdat er op 16 juni 1983 onder nr. COM/R/564/83 een post vacant was verklaard en een reeds begonnen aanwervingsprocedure enkel kan worden stopgezet om wettige redenen, die verweerster niet heeft aangetoond, had hij erop kunnen vertrouwen, dat hij op deze vacante post zou worden aangesteld en had hij bijgevolg besloten om zijn arbeidsovereenkomst met AGIP per 30 september 1983 te verbreken, waarvan hij de administratie van de Commissie op 24 september in kennis had gesteld. Vervolgens was hij in Duitsland gaan wonen, waar hij een woning bezat en waar hij zijn laatste standplaats had gehad.

Verzoeker stelt, dat hij niet had kunnen wachten op het telegram van de Commissie met de aankondiging van zijn herplaatsing, omdat hij in dat geval maar twee weken tijd zou hebben gehad om te verhuizen en ontslag te nemen; hij zou AGIP dan een schadevergoeding hebben moeten betalen. Deze oplossing zou voor hem zeer nadelig zijn geweest.

Door verzoeker uit gebrek aan zorgvuldigheid pas enkele maanden later te herplaatsen, is de Commissie de op grond van het arrest van het Hof van 5 mei 1983 op haar rustende verplichtingen dus niet nagekomen.

De *Commissie* is het niet eens met verzoekers bewering, dat zij genoemd arrest van het Hof onzorgvuldig heeft uitgevoerd. Zij verwijt verzoeker, dat hij zelf onzorgvuldig is geweest, want volgens rechtsoverweging 13 van het arrest diende hij redelijke zorg te betrachten om zijn schade te beperken, in voorkomend geval door een andere werkkring te zoeken.

Allereerst voert de Commissie aan, dat de vacature waarin verzoeker uiteindelijk is herplaatst, hem niet bekend kan zijn geweest op het tijdstip waarop ze ontstond, omdat kennisgevingen van vacatures aan-

vankelijk alleen intern worden verspreid. Pas door het telegram van 24 februari 1984, waarmee de Commissie de vacature aan verzoeker meedeelde en hem verzocht zijn werkzaamheden te hervatten, heeft hij daarvan kennis kunnen nemen.

Zelfs wanneer hij daarvan reeds vóór deze datum op de hoogte was, dan nog had er niet op mogen rekenen op deze post herplaatst te worden. Het arrest verplichtte de Commissie verzoeker te herplaatsen overeenkomstig artikel 40, lid 4, sub d, Ambtenarenstatuut, wat betekent dat er een vacature moet zijn voor een ambt dat past bij de groep, de categorie en de rang van de ambtenaar en waarvoor hij alle vereiste kwalificaties bezit.

Enerzijds heeft verzoeker echter zelf in eerste instantie ontkend over de vereiste kwalificaties voor de hem meegedeelde vacature te beschikken. Anderzijds kon hij niet zeker zijn van zijn herplaatsing, omdat er andere ambtenaren met verlof om redenen van persoonlijk aard hadden kunnen zijn, die over betere kwalificaties voor de post beschikten. Het tot aanstelling bevoegde gezag had de genoemde post uiteindelijk ook vacant kunnen laten bij gebrek aan financiële middelen of om andere wettige redenen die, zoals het Hof in zijn arrest van 2 april 1981 (zaak 785/79, Pizziolo, Jurispr. 1981, blz. 969) opmerkte, verband houden met de actuele behoeften van de diensten en de prioriteiten bij de te verrichten werkzaamheden.

Aangezien de Commissie verzoeker vóór 24 februari 1984 dus over zijn herplaatsing geen enkele toezegging deed en daartoe trouwens ook niet verplicht was, kan zij niet verantwoordelijk worden gesteld voor de financiële schade die verzoeker heeft geleden door zijn arbeidsovereenkomst met AGIP te beëindigen en zijn woonplaats, volgens zijn zeggen, naar Karlsruhe over te brengen.

Door zijn schade te vergroten in plaats van te beperken heeft verzoeker zelf nagelaten om redelijke zorg te betrachten, zoals hem in het arrest van het Hof van 5 mei 1983 was opgedragen. Conform de rechtspraak van het Hof in zijn arresten van 1 juli 1976 (zaak 58/75, Sergy, Jurispr. 1976, blz. 1139) en 12 juni 1986 (zaak 229/84, Sommerlatte, Jurispr. 1986, blz. 1805) moet verzoeker dus de schade dragen die volledig aan zijn eigen gedrag is te wijten.

Tweede middel: schending van de verplichting tot berekening van de vergoeding in Duitse mark met toepassing van de voor Karlsruhe geldende aanpassingscoëfficiënt

Verzoeker, van mening dat hij na het arrest van het Hof van 5 mei 1983 terstond zou worden herplaatst, beweert dat hij zich, in afwachting daarvan, weer heeft gevestigd in Karlsruhe, waar zijn oorspronkelijke standplaats was en waar hij een huis bezat. Onder die omstandigheden zou de hem verschuldigde vergoeding in Duitse mark en met toepassing van de voor Karlsruhe geldende aanpassingscoëfficiënt moeten worden berekend.

Bij gebreke van een uitdrukkelijk bepaling over de valuta waarin de vergoedingen moeten worden betaald, en over de daarop toe te passen aanpassingscoëfficiënt in het geval van artikel 40 Ambtenarenstatuut, moeten de valuta van en de aanpassingscoëfficiënt voor het land van woonplaats van de ambtenaar in aanmerking worden genomen naar analogie van artikel 41, lid 3, zevende en achtste alinea van het Ambtenarenstatuut. Dit is in overeenstemming met de gewone regels voor betalingen krachtens de artikelen 63 en 64 van het Statuut, evenals met

de algemene beginselen die het Hof bij gebreke van een uitdrukkelijke statutaire bepaling heeft ontwikkeld in zijn arrest van 31 mei 1979 (zaak 156/78, Newth, Jurispr. 1979, blz. 1943).

Tegenover deze argumenten stelt de *Commissie* allereerst, dat verzoeker niet heeft aangetoond, dat hij niet meer in Italië woont. De kinderen van Pizziolo zijn namelijk wel in Italië gebleven ten einde hun studie aan de universiteit van Bologna voort te zetten. De verhuizing van het huisraad van de familie vond niet vanuit de Bondsrepubliek Duitsland plaats maar vanuit Bologna, en betrokkene heeft uiteindelijk geen enkel officieel bewijsstuk overgelegd waaruit blijkt, dat hij met ingang van oktober 1983 zijn woonplaats van Bologna naar Bad Herrenalb had overgebracht.

Verder vraagt de Commissie zich af, welk belang verzoeker erbij heeft om de verschuldigde bedragen in Duitse mark uitbetaald te krijgen; de Commissie zou de tegenwaarde in deze valuta van het nu in Italiaanse lire betaalde bedrag toch enkel hebben kunnen berekenen volgens de geldende wisselkoers en dit zou betrokkene een bedrag in D-marken hebben opgeleverd, dat niet wezenlijk verschilt van het bedrag dat hij zelf had kunnen krijgen, wanneer hij dit kapitaal uit Italië had uitgevoerd.

Ten slotte ontkent de Commissie in casu de verplichting te hebben tot toepassing van de aanpassingscoëfficiënt die geldt voor de bezoldigingen van het in de Bondsrepubliek Duitsland werkzame personeel, omdat Pizziolo naar zijn zeggen om privé-redenen die niets te maken hebben met zijn beroepswerkzaamheden, in dit land heeft gewoond, zodat de financiële gevolgen daarvan dan ook absoluut niet op de Commissie kunnen worden afgewenteld.

In ieder geval betwist de Commissie, dat de door verzoeker ingeroepen regels en beginselen analoog zouden kunnen worden toegepast. Artikel 41 van het Statuut handelt over ambtenaren die ter beschikking staan, een positie waarin Pizziolo zich niet bevond. De artikelen 63 en 64 hebben enkel betrekking op de betaling van de bezoldigingen aan ambtenaren met een vaste standplaats. Pizziolo was in de betrokken periode evenwel niet in de Bondsrepubliek Duitsland tewerkgesteld en kan dan ook geen aanspraak maken op een aanpassingscoëfficiënt, die is bedoeld om rekening te houden met de kosten van levensonderhoud van de om dienstredenen in die Lid-Staat verblijvende ambtenaren. De door het Hof in zijn arrest Newth ontwikkelde algemene beginselen ten slotte zijn hier evenmin van toepassing, want het beginsel van gelijke behandeling, waarop dit arrest steunt, kan niet worden gebruikt om aan verzoeker de voor Duitsland geldende aanpassingscoëfficiënt toe te kennen. Pizziolo bevond zich namelijk niet in een positie vergelijkbaar met die van de ambtenaren, die volgens het Statuut aanspraak hebben op deze aanpassingscoëfficiënt.

G. C. Rodríguez Iglesias
rechter-rapporteur